

RIIGIKOHUS
KRIMINAALKOLLEGIUM
KOHTUOTSUS

Eesti Vabariigi nimel

Kohtuasja number	3-1-1-77-08
Otsuse kuupäev	22. detsember 2008
Kohtukoosseis	Eesistuja Lea Kivi, liikmed Ott Järvesaar ja Priit Pikamäe
Kohtuasi	Väärteoasi Oleg Gogin'i karistamises korruptsioonivastase seaduse § 26 ⁶ järgi.
Vaidlustatud kohtulahend	Harju Maakohtu 27. juuni 2008. a otsus väärteoasjas 4-07-1571
Kaebuse esitaja ja kaebuse liik	Oleg Gogini kaitsja vandeadvokaat Kai Amos, kassatsioon
Asja läbivaatamise kuupäev	17. detsember 2008
Istungil osalenud isikud	Oleg Gogini kaitsja vandeadvokaat Kai Amos

RESOLUTSIOON

- 1. Tühistada Harju Maakohtu 27. juuni 2008. a otsus Oleg Gogini väärteoasjas korruptsioonivastase seaduse § 26⁶ järgi ja lõpetada VTMS § 29 lg 1 p 5 alusel väärteomenetlus seoses väärteo aegumistähtaja möödumisega.**
- 2. Mõista Eesti Vabariigilt Oleg Gogini kasuks välja 6350 (kuus tuhat kolmsada viiskümmend) krooni valitud kaitsjale makstud tasu ja muu menetluskulu (kaitsja sõidukulu) katteks.**
- 3. Kassatsioon rahuldada.**

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. 29. jaanuaril 2007 koostas Põhja Politseiprefektuur Oleg Gogini suhtes väärteoprotokolli selle kohta, et 2006. a septembris tuvastamata kuupäeval viis ta Loksa linnavolikogu esimehe kabinetist enda koju Loksa linna majanduslike huvide deklaratsioonihoidjale esitatud majanduslike huvide deklaratsioonid. Loksa Linnavolikogu 24. novembri 2005. a määrusega oli Loksa linna majanduslike huvide deklaratsioonide hoidjaks määratud Loksa Linnavolikogu revisjonikomisjon. Sellise käitumisega rikkus O. Gogin korruptsioonivastase seaduse (KVS) § 12 lg-te 7 ja 9 nõudeid.
2. Kohtuvälise menetleja 23. veebruari 2008. a otsusega karistati O. Goginit eelmises punktis kirjeldatud teo eest KVS § 26⁶ järgi rahatrahviga 200 trahviühikut ehk 12 000 krooni.
3. Kohtuvälise menetleja otsuse peale esitas Harju Maakohtule kaebuse O. Gogini kaitsja vandeadvokaat Kai Amos, taotledes otsuse tühistamist ja väärteomenetluse lõpetamist O. Gogini teos väärteo tunnuste puudumise tõttu.
4. Harju Maakohtu 27. juuni 2008. a otsusega rahuldati kaebus osaliselt. Kohtuvälise menetleja otsus tühistati O. Goginile mõistetud karistuse osas. Maakohus karistas O. Goginit rahatrahviga 150 trahviühikut ehk 9000 krooni. KarS § 66 lg 1 alusel määras kohus rahatrahvi tasumise ositi. Maakohus asus seisukohale, et kaebaja tegevus vastab KVS §-s 26⁶ sätestatud väärteokoosseisule, kuid kohtuvälise menetleja määratud karistust tuleb kergendada, sest see ei vasta teo raskusele.

KASSATSIOONIMENETLUSE POOLTE SEISUKOHAD

- 5. Harju Maakohtu otsuse peale esitas kassatsiooni O. Gogini kaitsja vandeadvokaat K. Amos. Kassaator palub maakohu otsuse tühistada ja lõpetada väärteomenetlus VTMS § 29 lg 1 p-de 1 ja 5**

alusel. Kaitsja märgib, et O. Gogini väärtegu on aegunud. KarS § 81 lg 3 kohaselt on väärtegu aegunud, kui selle toimepanemisest kuni selle kohta tehtud otsuse jõustumiseni on möödunud kaks aastat. Kuna O. Goginit on karistatud teo eest, mis vastavalt kohtuotsusele ja väärteootsusele pandi toime septembris 2006, siis aegus O. Gogini väärtegu hiljemalt 30. septembril 2008. VTMS § 29 lg-st 3 järel, et väärteomenetluses on aegumine absoluutne menetlustakistus. Seega tuleb maakohtu otsus tühistada ja väärteomenetlus VTMS § 29 lg 1 p 5 alusel lõpetada. Samas leiab kassaator, et maakohus on asja menetlemisel ja otsuse tegemisel rikkunud oluliselt väärteomenetlusõigust, sh jätnud kohtuotsuse nõuetekohaselt põhistamata.

6. Kassatsioonivastuses palub Põhja Politseiprefektuur jätta kassatsioon rahuldamata ning Harju Maakohtu otsus tühistamata. Kohtuväline menetleja leiab, et O. Gogini väärtegu ei ole aegunud, sest ta hoidis majanduslike huvide deklaratsioone enda käes 9. jaanuarini 2007. a, mil need läbiotsimise käigus O. Goginilt ära võeti. Seetõttu tuleks teo lõpuleviimise ajaks lugeda 9. jaanuar 2007 ja samast kuupäevast arvestada ka aegumistähtaega. Ekslik on ka kassaatori seisukoht, et maakohus rikkus oluliselt väärteomenetlusõigust.

7. Riigikohtu kriminaalkolleegiumi istungil taotles O. Gogini kaitsja maakohtu otsuse tühistamist ja väärteomenetluse lõpetamist väärteo aegumistähtaaja möödumise tõttu.

KOLLEEGIUMI SEISUKOHT

8. O. Gogini suhtes on käesolevas asjas koostatud väärteoprotokoll selle kohta, et ta viis 2006. a septembris tuvastamata kuupäeval Loksa linnavolikogu esimehe kabinetist enda koju Loksa linna majanduslike huvide deklaratsioonihoidjale esitatud majanduslike huvide deklaratsioonid. VTMS § 87 kohaselt toimub väärteoasja arutamine ainult menetlusaluse isiku suhtes ja väärteoprotokollis sätestatud ulatuses. See tähendab seda, et kohtud on asja arutamisel seotud väärteoprotokollis sisalduva teokirjeldusega, s.o kohus ei tohi karistada menetlusalust isikut teo eest, mida ei ole väärteoprotokollis kirjeldatud (vt nt Riigikohtu kriminaalkolleegiumi 22. juuni 2006. a otsus asjas nr 3-1-1-53-06 - RT III 2006, 27, 246, p 5 ja 20. oktoobri 2008. a otsus asjas nr 3-1-1-52-08 - RT III 2008, 41, 277, p 10). Seetõttu ei ole asja lahendamisel võimalik arvestada kassatsioonivastuses esitatud väitega, et O. Gogini tegu ei ole lõpule viidud mitte 2006. a septembris majanduslike huvide deklaratsioonide äraviimisega linna volikogu ruumidest, vaid deklaratsioonide äravõtmisega O. Gogini kodust 9. jaanuaril 2007. Kassatsioonivastuses märgitu näol on sisuliselt tegemist väärteokirjelduse muutmisega. Võrreldes väärteoprotokolliga on erinev teo toimepanemise aeg ajavahemik september 2006 kuni 9. jaanuar 2007. Samuti on võrreldes väärteoprotokolliga laiendatud O. Goginile süüksarvatava teo ulatust (lisaks deklaratsioonide äraviimisele ka deklaratsioonide enda kodus hoidmine).

9. Karistusseadustiku § 81 lg 3 sätestab, et väärtegu on aegunud, kui selle toimepanemisest kuni selle kohta tehtud otsuse jõustumiseni on möödunud kaks aastat. Asja materjalidest ei nähtu asjaolusid, mis tingivad süüte aegumistähtaaja kulgemise peatumise KarS § 81 lg 7 järgi. Seega aegus O. Gogini väärtegu, mis väärteoprotokolli kohaselt leidis aset tuvastamata kuupäeval 2006. a septembris, hiljemalt 30. septembril 2008, s.o ajal, mil Harju Maakohus oli küll väärteoasjas otsuse teinud, kuid

see otsus ei olnud jõustunud. VTMS § 29 lg 1 p 5 sätestab, et väärteomenetlust ei alustata ja alustatud menetlus tuleb lõpetada, kui väärteo aegumistähtaeg on möödunud. VTMS § 29 lg-st 3 järeldeb, et väärteomenetluses on aegumine absoluutne menetlustakistus, mis ei võimalda asja edasist menetlemist.

10. Eeltoodud põhjusel ja juhindudes VTMS § 174 p-st 4, tühistab Riigikohtu kriminaalkolleegium Harju Maakohtu 27. juuni 2008. a otsuse ja lõpetab VTMS § 29 lg 1 p 5 alusel O. Gogini suhtes väärteomenetluse seoses väärteo aegumistähtaaja möödumisega. Kassatsioon tuleb rahuldada. Kuna väärteomenetlus O. Gogini suhtes lõpetatakse, ei käsitle Riigikohus kassatsiooni ülejäänud väiteid.

11. O. Gogini kaitsja on esitanud Riigikohtule taotluse hüvitada O. Goginile kassatsiooniastmes kantud menetluskuluna kaitsjale makstud tasu summas 5900 krooni ja sõidukulu 450 krooni. Kolleegium leiab, et taotlus on põhjendatud ja tuleb juhindudes VTMS §-st 23, § 38 lg-st 1 ning KrMS § 175 lg 1 p-st 1 rahuldada.

Lea Kivi, Ott Järvesaar, Priit Pikamäe